



ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
18 Iuliu st. v.
30 Iuliu st. n.

Ese in fie-care duminica.
Redacțiunea în
Közép-utca nr. 395.

Nr. 29.

ANUL XVIII.
1882.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România 2 galbeni.

E l m i r a.

— Roman original. —

(Urmare.)

Dar odată întâmplarea noroci pe Tasilo. El se preumblă singur cu Signora în grădina ce încungiură locuința ei.

Ei ședură pe o bancă, în dosul acesteia o statuă albă ascundea pe Stîrcea cufundat în o cetire interesantă.

Tasilo în dorul seu ar fi cădut de o miă de ori la picioarele Signorei, dacă ea nu-l opriă cu desgust.

— La teatru iubesc așa ceva, în realitate me scârbește, — dișe ea cercând cu ochii pe Elmira ce totdeauna se află în apropierea ei.

Ghicindu-i el intențiunea, o rogă ca numai acum să-l crute de odîosa conversătoare...

— Odiósă, și pentru ce?

— Pentru că e nedemnă de a fi lângă dta!

— Me simțiam obosită și conversătoarea acésta m'a înveselit.

— Ești nobilă ca totdeauna! — exclamă el sărutând măneca vestmîntului ei. Dar devoțiune sufletescă nu găsești la o ființă, în care s'a împedecat ori-cine.

— Signor Petrarski! — strigă asprită, — nime nu a cutezat...

— Pardon! nu la dta. O cunosc din vremea trecută de mult, — răspuse el cu suris frivol.

— Atunci sê-mi spui tot! — demândă glasul ei.

Ceea ce a povestit el, nu a stricat voia Signorei, dar a iritat în mare grad pe Stîrcea. Nu se mișcă din fatala poziție, îș propuse însă a cercă adevărul. De eră pré nobil pentru a invidiă fericirea lui Tasilo, îl boldiă obrăznicia cu care acela călcă onôrea conversătoarei.

El îș propuse a restitui onôrea fetei, se informă dăra despre iraiul Elmirei, atunci merse la Tasilo care susținû cu aroganță, că va deslarvă conversătoarea, ca pe una ce vîslise prin oceanul tuturor patimilor. Nici că se miră cum de găsi în dl Stîrcea un apărător atât de harnic...

Asta insultă fu pentru rivalul seu mai mult decăt un ciomag.

— De nu ești și laș precum ești un infam desonorător, vei și sê me alii mâne în „cotul luncei“ pentru a schimbă niște glônțe, — dișe Stîrcea cu demnitate.

La timpul ficsat duelanții și secundanții se presințară la locul indicat.

Salutările fuseră scurte, se mesură apoi distanța,

iér unul din domni încercă pentru ultima dată a-i împacă. Îndeșert. Adversarii se postară la locul lor.

Când unul din secundanți dete signalul, se zări o trăsură care se apropiă iute. Signora fîlfăia o măramă în semn de așteptare.

Viola sări din trăsură ajutând dnei Petrarski a scobori. Nenorocita mamă cădû la peptul fiului ei. Ceialaltî se retraseră, căci după aceste, duelul nu se putea ține.

Un pătrar de cês trecû și Tasilo ținea încă pe mama sa, în a cărei șoptiri se amestecau suspine dureroșe. Ea nu știu de duel, până ce nu intră în dormitorul fiului și află acolo adiol lui. În cumplita secundă gîndi, că vr'un act de jaluzie eră motivul; deci alergă la Signora după desluciri.

Signora refuză ori ce amestecare pripită, când intră ênsuș Petrarski, strigând în un resellu, că e o aventurieră, un demon seducător ce-i inebunise fiul spre a-și câștigă o poziție și un nume mare!

Ca tigrôica rănită, Viola s'ar fi aruncat sê-l ucidă, așa eră de iritată. Tremurând, abiă se reținû, făcendu-le sêmna a o urmă în ochilie pe a cărei părete alb eră o cadră acoperită de crep negru. Cu mâni reci trase vîlul, în golul lui remase icôna unei femei nespuse de frumoșe.

Petrarski repăsi cu spaimă de mörte.

— O cunoști dle Arski ori Petrarski? — strigă Viola cu glas din mormînt. Șci dară cine sînt? Nici satan, nici seducătoare, ci fêta acestei nenorocite, căreia jurasem sê o resbun!

— Mărghiôra! — răcni el, ca eșind din minți, iér Signora arêtându-i ușa, grăbi a scăpă pe nenorocitul fiu al unei mai nenorocite soții.

Stîrcea aruncă arma, iér Tasilo sguduit în temelia fluturosului seu temperament, i fâgădui o satisfacție dréptă.

Ajuns cu mama sa acasă, ordonă a se pune tôte la cale pentru o călătorie mai lungă.

— Și asta? — se întrebă Petrarski din etagiul de sus, vîdînd cu ce grăbire se esecută ordinele.

— Morții îș resbună cumplit! — răcni el, apucând un revolver, pe care-l descărcă n capul seu. El pieă pe padiment și muri.

Mama și fiul se priviră incremențiți, apoi nenorocita femeie leșină cădînd mai tot așa mörta, ca soțul ce îș curmă viêta prin o sinucidere.

IV.

Sensiatiunea produsă se scurse așa de repede, într'un mod așa de tăinuit, încât Elmira le ghici mai mult din fisionomiile Signorei și-a lui Stîrcea.

pentru care i se exprimă mulțămirea publică. Merită recunoștință comitetul arangiator, în frunte cu zelosul învățător Simeon Moldovan, și constatător din dnii Ioan Botén, Paul Salvan, Augustin Plaian, Alimpiu Pop și Mihaiu Tecari. La despărțire ne-am dat parola de revedere la balul „Asociațiunii” în 27 august a. c. la Deș! — L. V. M.

Hymen. Dl George I. Lazariu, avocat în Pétra-Neamț din România, duminică trecută la 23 l. c. s-a serbat cununia în comuna Curticiu, comitatul Arad, cu domnișora *Aurelia Bocsan*, fiica dlui Moise Bocsan, paroc și administrator protopopesc.

Adunarea gen. a reuniunii femeilor române din Selagiu se va ține în Șimleul Silvaniei la 14 august, începându-se la 10 ore înainte de miezăzi, după programa următoare: I. Președinta va deschide adunarea. II. Se va citi raportul secretariului despre activitatea comitetului. III. Se va citi raportul cassaresii despre starea cassei. IV. Se va esmite o comisiune de 5 membri pentru cercetarea raportelor de sub punctul II, III. V. Se va esmite o comisiune de 5 membri pentru conscrierea membrilor noi și pentru încassarea tacselor dela membrii vechi și noi. VI. Se vor face propuneri și se vor ține disertațiuni, aceste din urmă decât vor fi insinuate la comitet. VII. Desbaterea relațiilor de sub punctul II, III. VIII. Abdicând secretariul actual al Reuniunii, se va face noua alegere de secretar. IX. Satorirea terminului adunării generale viitoare. X. Însărcinarea a 3 membri cu verificarea procesului verbal al acestei adunări. XI. Președinta va închide adunarea. Se aduce la cunoștință, că cu ocaziunea adunării gen. se va ține și un bal însoțit de concert. O comisiune, sub președința Rs. D. Alimpiu Barboloviciu, are a se îngriji de toate cele trebuincioase atât cu privire la buna reusire a adunării, cât și a balului și concertului. Subscriși în numele comitetului, venim a rogă pe toți cei interesați pentru prosperarea Reuniunii noastre, ca să binevoiască a se înfățișa în număr cât de mare, și în deosebi damele încât se poto în îmbrăcăminte nelucsuose. Din ședința comitetului, ținută la 10 iuliu 1882. *Clara Maniu n. Coroian* președintă. *Vasilu Pop* secretar.

O mare serbare poporală română se va ține în comuna Chiseteu din Bănat la 20 septembrie st. n. Atunci va serba corul vocal al plugarilor români de acolo iubileu de 25 ani al existenței sale, căci acest cor este cel dintâiu între toate corurile vocale plugărești. Serbându-se tot-atunci hramul bisericii locale, numitul cor a invitat toate corurile vocale ale plugarilor români, să se înfățișeze la acea serbare. Tot atunci se va arangia și o emulare în cântări între corurile cari se vor prezintă și se vor împărți și premii. Pân'acuma s'au înscris trei-deci și cinci de coruri vocale plugărești române. Cine n'ar ceti cu cea mai mare bucurie acest progres în cultură al poporului nostru?!

Gimnasiul din Beiuș, precum aflăm din Raportul anual ce ni s'a trimis, a avut în anul școlar expirat 16 profesori dimpreună cu directorul. Numărul studenților la începutul anului a fost 219, în cursul anului unul a murit, 22 s'a depărtat. Afară de 31, ceilalți au fost toți români, și anume 104 gr. or. și 84 gr. c. Inscrierile pentru viitorul an școlar se vor face la 30 și 31 aug. înainte de miezăzi, ier esamenenele supletore seu corectore în aceleși zile după miezăzi. În prima septembrie „Veni Sancte” și la 2 septembrie se vor începe prelegerile. Cei ce se vor prezintă mai târziu, nu se vor primi ca studenți ordinari.

Petrecere de vără. Junimea română din câmpia Transilvaniei va arangia la 6 august st. n. o petrecere de vără, precedată de o conferință literară, în folosul școlei române din Teca, unde se va ține și petrecerea.

Colecțiunea dlui Cogălnicén. Intr'unul din numerele trecute ale diarului nostru am vorbit despre faptul că statul român ar fi consimțit să cumpere colecțiunea de antichități a d-lui Michail Cogălnicén. Monitorul oficial de Duminecă, publică încuviințarea pusă de Rege pe încheierea consiliului de ministri, prin care se deschide pe sēma ministerului de instrucțiune, un credit extra-ordinar de 12,000 franci, cu care se plătescă numita colecțiune. Colecțiunea d-lui Cogălnicén se compune din cronice și manuscrise, cari cuprind 22 diferite manuscrise prevădute anume în raportul comisiunii însărcinate cu cercetarea lor.

Au murit: Dr. cavalier *Alesandru de Zota*, un distins fiu al Bucovinei, membru ordinar al Societății pentru cultura și literatura română din Bucovina, membru al comitetului ei, la 18 iulie în Cernăuți. — *Constantin P. Aiudan*, protopresbiter gr. or. al Șiriei, în Cuvin la 21 iulie în etate de 38 ani.

Ghicitura de șac

de Elena Rusu.

mă	la	ce	În	ce	tern	mă	vi-
fa-	stîng	Să	ea	Fă	na	pla-	nu
sîn	ba-	Să	trin	e	a-	di-	bu-
mă	me-i	în	tu-	Fe	ori	af-	'mi
ge	ru	Să	na	și	flu-	su-	mai
ce	mi-	în	ri-	ioc	la	ne	ca
al-	mă	'n	Dóm-	sîn	pa	re	Fa
la-	ne	bui	rum-	ci-	mă	Și	ci-

Se poto deslegă după săritura calului.

Terminul de deslegare e 9 august. Ca totdeauna, și de asta-dată se va sorti o carte între deslegători.

Călințarul săptămănei.

Țiua sept.	st. v.	st. n.	Numele sântilor și sērbătorile.	Sōrele resare	Sōrele apune
Dumineca	18	30	MM. Iac și Emil.	4 22	7 50
Luni	19	31	Cuv. Macrina.	4 23	7 48
Martī	20	1	(†) <i>Pror. Ilie.</i>	4 24	7 47
Mercuri	21	2	Cuv. Simion și Ioan.	4 25	7 45
Joi	22	3	† S. Maria Magdal.	4 26	7 43
Vineri	23	4	M. Trofim.	4 27	7 42
Sămbeta	24	5	Mța Cristina.	4 30	7 40

Proprietar, redactor respundător și editor: IOSIF VULCAN.

Cu tipariul lui Eugeniu Hollósy în Oradea-mare. Strada principală nr. 274.